

Igor Federič
Úradu vlády Slovenskej republiky

V Bratislave dňa 28. januára 2016
Číslo: 85/5421/2016/OŠSVS

Vážený pán _____,

dňa 16. decembra 2015 bola Úradu vlády SR postúpená z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR petícia občanov SR v časti, v ktorej žiadajú zvýšenie plátov všetkých zamestnancov zariadení sociálnych služieb, zosúladienie stupníc platových taríf v zákone č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odmeňovaní“) s výškou minimálnych mzdových nárokov podľa Zákonníka práce a legislatívnu úpravu finančnej kompenzácie za zvýšenú fyzickú a psychickú pracovnú záťaž zamestnancov zariadení sociálnych služieb.

K predmetnej petícii uvádzame nasledovné:

Úrad vlády SR považuje výšku stupníc platových taríf pod úrovňou minimálnej mzdy za dlhodobý problém, ktorým je potrebné sa zaoberať, nakoľko ani valorizácie dohodnuté na kolektívnych vyjednávaniach v ostatných rokoch, problém nízkych stupníc platových taríf, resp. stupníc platových taríf pod úrovňou minimálnej mzdy, neodstránili.

V tejto súvislosti uvádzame, že Úradu vlády SR bol Konfederáciou odborových zväzov SR (ďalej len „KOZ SR“) doručený „Návrh na úpravu stupníc platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme“ (ďalej len „Návrh KOZ SR“). Úrad vlády SR si je vedomý nedostatkov v odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a preto po dohode s KOZ SR vytvára pracovnú skupinu, ktorej úlohou bude navrhnúť nový systém odmeňovania zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. Pracovná skupina, zložená z KOZ SR, Združenia miest a obcí Slovenska, Ministerstva financií SR, Inštitútu pre finančnú politiku, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva kultúry SR a Ministerstva vnútra SR, sa bude zaoberať odmeňovaním zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme komplexne, a to nielen vo vzťahu k jednej vybranej skupine zamestnancov ako sa navrhuje v petícii. Na vaše požiadavky bude pracovná skupina brať zreteľ a určite sa bude nimi zaoberať a hľadať systémové a komplexné riešenie.

Je potrebné si však uvedomiť, že zamýšľaná zmena v odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme bude časovo a technicky náročným procesom, a preto nemožno očakávať okamžitý výsledok. Do nastavenia nového systému odmeňovania poukazujeme na možnosť zlepšovania platových podmienok prostredníctvom kolektívneho

vyjednávania o kolektívnej zmluve vyššieho stupňa, prípadne na možnosť zvyšovania plátov prostredníctvom jeho variabilných zložiek ako sú napr. osobný príplatok alebo odmena. Napriek týmto skutočnostiam, Úrad vlády SR trvá na potrebe zmeny a začatia spoločenskej diskusie s relevantnými subjektmi a týmto spôsobom bude spoločne so zainteresovanými hľadať možné riešenia ako systém odmeňovania zmeniť.

V súvislosti s požiadavkou finančnej kompenzácie za zvýšenú fyzickú a psychickú záťaž zamestnancov zariadení sociálnych služieb poukazujeme na to, že podľa § 5 ods. 1 zákona o odmeňovaní zamestnávateľ zaradí zamestnanca do platovej triedy podľa najnáročnejšej pracovnej činnosti z hľadiska jej zložitosti, zodpovednosti, fyzickej záťaže a psychickej záťaže, ktorú má vykonávať podľa druhu práce dohodnutého v pracovnej zmluve (pracovnej náplni) a podľa splnenia kvalifikačných predpokladov, ktoré sú potrebné na jej vykonávanie. Inými slovami, platová trieda zohľadňuje aj mieru fyzickej a psychickej záťaže, ktorá vplyva na zamestnanca pri vykonávaní pracovných činností. Navyše zavedenie osobitnej finančnej kompenzácie za zvýšenú fyzickú a psychickú záťaž by bolo neúčelné a nesystémové, pretože kompenzácia by nezlepšila pracovné podmienky, fyzickú a psychickú záťaž, ani neeliminovala prípadný negatívny vplyv práce na zdravie zamestnanca.

Podľa všeobecného názoru EÚ/EK sa za riziko nesmie platiť, teda výsledkom práce v riziku nemá byť finančný benefit pre zamestnanca, ale ochrana jeho zdravia. Zamestnávateľ má povinnosť vytvárať podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce, t. j. zamestnávateľ musí zabezpečiť najvyššiu možnú úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci.

Po konzultácii s Ministerstvom zdravotníctva SR uvádzame, že medzi povinnosti zamestnávateľa patrí zabezpečiť hodnotenie zdravotného rizika pri práci, meranie zdraviu škodlivých faktorov v pracovnom prostredí, posudzovanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na prácu ako aj kategorizovať práce z hľadiska zdravotného rizika. Ak zamestnávateľ na základe merania, posúdenia alebo inej objektivizácie zistí, že pracovná činnosť alebo pracovné podmienky zamestnancov spĺňajú kritériá pre vyhlásenie rizikovej práce je povinný vypracovať návrh na vyhlásenie rizikovej práce a spolu s objektivizáciou ho predložiť na rozhodnutie príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva. Regionálny úrad verejného zdravotníctva návrh posúdi a vydá rozhodnutie o vyhlásení rizikovej práce, v ktorom uvedie do ktorej kategórie rizika pracovná činnosť patrí a uloží zamestnávateľovi opatrenia na zníženie expozície zdraviu škodlivým faktorom práce na čo najnižšiu mieru.

Ak zamestnávateľ zabezpečí technické, organizačné a špecifické ochranné a preventívne opatrenia podľa osobitných predpisov a zamestnanec napriek tomu musí používať na zníženie zdravotného rizika osobné ochranné pracovné prostriedky, v prostredí v ktorom pôsobia prach, fyzikálne, chemické, biologické, karcinogénne a mutagénne faktory, a tieto práce sú zaradené v tretej alebo štvrtej kategórii, patrí zamestnancovi platová kompenzácia za sťažený výkon práce (§ 11 zákona o odmeňovaní). Zamestnávateľ môže poskytnúť platovú kompenzáciu aj v prípade, že sú pracovné činnosti zaradené orgánom verejného zdravotníctva do druhej kategórie.

Pokiaľ ide o konkrétne informácie o hodnotení zdravotných rizík pri práci, kategorizovaní práce z hľadiska zdravotného rizika ako aj o spôsoboch ochrany zdravia týkajúcich sa zlepšenia fyzickej a psychickej záťaže zamestnancov zariadení sociálnych služieb, odporúčame Vám obrátiť sa na Ministerstvo zdravotníctva SR, ktoré je ústredným orgánom štátnej správy pre ochranu zdravia.

S úctou

*Igor Federič
vedúci úradu vlády SR*

Vážený pán

zástupca petičného výboru
Bratislava